# Tel-Aviv Denetim Oda?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tel-Aviv Denetim Oda?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31489

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

**Tel-Aviv Denetim Oda?? Ölçe?i**, bireylerin ya?am olaylar? üzerindeki kontrol alg?lar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle çocuk popülasyonunda denetim oda?? kavram?n?n içsel ve d??sal boyutlar?n? ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, Türkiye'de ilk olarak 1988 y?l?nda C. Kurt-Ertübey taraf?ndan Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde haz?rlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Orijinal ölçe?in Tel-Aviv'deki ara?t?rmac?lar taraf?ndan geli?tirildi?i varsay?lmaktad?r.

Uyarlama çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda denetim oda??n?n kültürel farkl?l?klar gösterip göstermedi?ini incelemek ve bu önemli psikolojik yap?y? ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sa?lamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ancak sunulan birincil kaynakta geçerlik ve güvenirlik verilerine dair detayl? istatistiksel raporlar bulunmamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Denetim Oda??, Denetim Oda?? Ölçe?i, Tel-Aviv, Uyarlama, Psikometri, Çocuk Psikolojisi, ?çsel Denetim, D??sal Denetim.

## Yazarlar

Uyarlayan Yazar: Kurt-Ertübey, C. (1988). Orijinal Ölçe?in Yazarlar?: Bilinmiyor (Tel-Aviv Üniversitesi veya ilgili bir ?srailli ara?t?rma ekibi taraf?ndan geli?tirildi?i varsay?lmaktad?r).

## Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin kendi davran??lar? ve ya?am sonuçlar? aras?ndaki nedensel ili?kiye dair inançlar?n? saptamakt?r. Psikolojik literatürde, denetim oda?? bireyin motivasyon, ba?ar? ve ruh sa?l??? gibi alanlardaki tutumlar?n? güçlü bir ?ekilde etkileyen merkezi bir de?i?kendir.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac?, Türk kültüründeki çocuklar?n ba?ar?, ba?ar?s?zl?k, ödül ve ceza gibi sonuçlar?n kendi çabalar?ndan m? (içsel denetim) yoksa ?anstan, kaderden veya güçlü di?erlerinden mi (d??sal denetim) kaynakland???na dair alg?lar?n? sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçüm, e?itim ve klinik psikoloji alanlar?nda müdahale programlar?n?n tasarlanmas?na zemin haz?rlar.

## Yap?

Tel-Aviv Denetim Oda?? Ölçe?i, sosyal ö?renme teorisi ba?lam?nda Julian Rotter taraf?ndan kavramsalla?t?r?lan **Denetim Oda??** (Locus of Control) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?,

ARABPSYCHOLOGY.COM

bireyin olaylar?n sonuçlar?n? kontrol edebilme derecesine dair genel inanc?n? ifade eder. Denetim oda?? iki ana boyutta incelenir:

**?çsel Denetim Oda??:** Bireylerin sonuçlar?n kendi çabalar?n?n, yeteneklerinin veya kararlar?n?n bir sonucu oldu?una inanmas?. ?çsel denetimi yüksek bireyler genellikle daha yüksek akademik ba?ar? ve daha iyi problem çözme becerileri sergiler.
**D??sal Denetim Oda??:** Bireylerin sonuçlar?n ?ans, kader, güçlü insanlar veya çevresel faktörler gibi d??sal etkenler taraf?ndan belirlendi?ine inanmas?. D??sal denetimi yüksek bireyler, ya?ad?klar? zorluklar kar??s?nda daha az sorumluluk alma e?ilimindedir.

## Geçerlik

Sunulan kaynakta (Kurt-Ertübey, 1988 yüksek lisans tezi) ölçe?in geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel veriler aç?kça belirtilmemi?tir. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünün kan?tlanmas? anlam?na gelir.

Tel-Aviv Denetim Oda?? Ölçe?i'nin Türk popülasyonu için yap? geçerli?ini (kavram?n kuramsal yap?s?n?n korunup korunmad???) ve ölçüt ba??ml? geçerli?ini (di?er ilgili de?i?kenlerle tutarl? ili?kiler gösterip göstermedi?i) do?rulamak için ek çal??malar yap?lmas? gerekmektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (tutarl?l?k) düzeyine ili?kin Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?, test-tekrar test güvenilirli?i veya iki yar? güvenilirli?i gibi geleneksel güvenirlik ölçümleri, birincil referansta rapor edilmemi?tir. Güvenirlik, bir ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde kümeleri aras?nda tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini gösterir.

Uyarlama çal??malar?nda, orijinal ölçe?in yüksek güvenilirli?e sahip olmas?, uyarlanan formun da güvenilir olaca?? anlam?na gelmez; bu nedenle Türk kültüründe güvenirlik katsay?lar?n?n hesaplanmas? kritik öneme sahiptir.

## Faktör Analizi

Denetim Oda?? ölçekleri genellikle ?çsel ve D??sal olmak üzere iki ana faktörlü bir yap? sergiler. Tel-Aviv Denetim Oda?? Ölçe?i'nin de bu ikili yap?y? yans?tacak ?ekilde faktör analizine tabi tutuldu?u varsay?lmaktad?r.

Kurt-Ertübey'in uyarlama çal??mas?nda, Türkçe formun orijinal faktör yap?s?n? koruyup korumad???na dair detayl? bir Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi raporu, sunulan özet bilgide mevcut de?ildir. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen boyutlar alt?nda gruplan?p gruplanmad???n? belirlemek için hayati öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Araç

**Test Type:** Uyarlama (Adaptation)

**Format:** Derecelendirme bilgisi mevcut de?ildir, ancak Denetim Oda?? ölçekleri genellikle zorunlu seçim veya Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r.

**Language Available:** Türkçe (Uyarlama Dili).

**Population Group:** Ö?renci Popülasyonu (Çocuklar).

**Age Group:** Spesifik ya? aral??? belirtilmemi?tir; okul ça??ndaki çocuklar oldu?u varsay?lmaktad?r.

**Population Details:** Türkiye'deki yüksek lisans tezi örneklem grubunu kapsamaktad?r.

**Test Methodology:** Bireysel veya grup uygulamas? yap?labilen kendi kendine raporlama ölçe?i.

## Anahtar Kelimeler

Psikometri, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Julian Rotter, ?çselle?tirme, D??salla?t?rma, Kontrol ?nanc?.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilinmiyor

**Affiliation Email addresses:** Bilinmiyor

**Correspondence Address:** Bilinmiyor (1988 tarihli yüksek lisans tezine dayanmaktad?r)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** Türkçe Uyarlama 1988.

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in ticari kullan?m? için orijinal geli?tiricilerin telif haklar? geçerli olabilir. Uyarlama çal??mas? bir yüksek lisans tezi oldu?undan, akademik amaçl? kullan?mlarda referans gösterilmesi gereklidir.

## Kaynaklar

Kurt-Ertübey, C. (1988). *Çocuklarda denetim oda?? ölçe?i uygulamas?* (Yüksek Lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?zmir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Tel-Aviv Denetim Oda?? Ölçe?i Maddeleri

Bu kaynaktan ölçe?in orijinal maddeleri elde edilememi?tir. Maddeler, Kurt-Ertübey'in 1988 tarihli yüksek lisans tezinde detayl? olarak sunulmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM